

Finansutskottets betänkande 2025/26:FiU5

Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslag för 2026 inom utgiftsområde 27, som uppgår till ca 54,2 miljarder kronor. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag om att bemyndiga regeringen att ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2026. I betänkandet behandlar utskottet även ett yrkande i en motion från allmänna motionstiden 2025/26. Motionsyrkandet avstyrks.

I betänkandet finns en reservation (C).

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:1 inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen.

Ett yrkande i en motion från allmänna motionstiden 2025/26.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

 Ärendet och dess beredning.....4

 Budgetprocessen i riksdagen4

 Betänkandets disposition5

Utskottets överväganden.....6

 Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 276

 Statens budget inom utgiftsområde 278

 Frågor om Europeiska unionens budget12

Reservation15

 Frågor om Europeiska unionens budget, punkt 2 (C)15

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag16

 Propositionen16

 Motion från allmänna motionstiden 2025/2616

Bilaga 2

Regeringens anslagsförslag.....17

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Statens budget inom utgiftsområde 27

a) Anslaget för 2026

Riksdagen anvisar anslaget för budgetåret 2026 inom utgiftsområde 27 enligt regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:1 utgiftsområde 27 punkt 2.

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2026.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:1 utgiftsområde 27 punkt 1.

2. Frågor om Europeiska unionens budget

Riksdagen avslår motion

2025/26:3596 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 53.

Reservation (C)

Stockholm den 11 december 2025

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Mikael Damberg (S), Oscar Sjöstedt (SD), Gunilla Carlsson (S), Dennis Dioukarev (SD), Joakim Sandell (S), Jan Ericson (M), Charlotte Quensel (SD), Eva Lindh (S), Ida Drougge (M), Ida Gabrielsson (V), Hans Eklind (KD), Martin Ådahl (C), Janine Alm Ericson (MP), Cecilia Rönn (L), Peder Björk (S) och Mattias Eriksson Falk (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2025/26:1 i de delar som gäller utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen och ett motionsyrkande från allmänna motionstiden 2025/26. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Motionsförslaget finns också i bilaga 1. I bilaga 2 finns regeringens förslag till anslag för 2026 och ett bemyndigande om att ingå ekonomiska åtaganden.

Utskottet har överlagt med statssekreterare Johanna Lybeck Lilja, Finansdepartementet, om EU:s årsbudget för 2026 den 10 juni och 5 november 2025. Utskottet överlade även med statssekreterare Johanna Lybeck Lilja om ansvarsfrihet i fråga om kommissionens genomförande av EU:s budget för 2023 den 23 januari 2025. Utskottet överlade med statssekreterarna Christian Danielsson, Statsrådsberedningen, och Johanna Lybeck Lilja om EU:s kommande långtidsbudget (för 2028–2034) den 10 juni 2025.

Utskottet har tillsammans med EU-nämnden också informerats av Europeiska revisionsrättens (ECA) ledamot Hans Lindblad om ECA:s årsrapport om genomförandet av EU:s budget för 2024 den 4 november 2025.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom ett beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen).

Riksdagen har bifallit regeringens förslag och bestämt utgiftsramen för 2026 för utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen till 54 199 851 000 kronor (prop. 2025/26:1, bet. 2025/26:FiU1, rskr. 2025/26:64–65). I detta betänkande föreslår finansutskottet för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden för utgiftsområdet ska göras genom ett enda beslut. Lagförslag som har en tydlig anknytning till statens budget ska också ingå i beslutet (11 kap. 18 § fjärde och sjätte styckena riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Regeringen ska enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) lämna en redovisning i budgetpropositionen av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat om.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335).

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 27 i budgetpropositionen. Genomgången är ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att målet för utgiftsområdet och regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen som gäller statens budget inom utgiftsområde 27. Avslutningsvis behandlas ett yrkande i en motion som väckts under allmänna motionstiden 2025/26. Förslaget i denna motion gäller EU:s budget.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 27

Propositionen

Utgifterna inom utgiftsområde 27 utgörs av Sveriges betalningar till EU-kommissionen för EU-budgeten. EU:s allmänna budget upprättas årligen inom en flerårig budgetram, och den nuvarande ramen omfattar perioden 2021–2027.¹ EU-budgetens utgifter och inkomster ska vara i balans på årlig basis. Inkomsterna utgörs huvudsakligen av avgifter från medlemsstaterna, vilket innebär att EU-budgetens utgiftsnivå i stor utsträckning styr utgiftsnivån för utgiftsområdet.

EU-budgetens utgifter delas in i betalningsbemyndiganden (betalningar) och åtagandebemyndiganden (åtaganden). Ett åtagande som görs i EU-budgeten kan leda till betalningar under det aktuella budgetåret och under kommande år, medan betalningarna motsvarar faktiska utgifter under budgetåret. Avgifterna till EU:s budget benämns EU:s egna medel och regleras i det s.k. beslutet om egna medel.² Det finns fyra typer av egna medel: traditionella egna medel som utgörs av inkomster från den gemensamma tulltaxan, en mervärdesskattebaserad avgift, en avgift baserad på icke materialåtervunnen plast och en avgift baserad på medlemsstaternas bruttonationalinkomst (BNI). Riksdagen godkände det nuvarande beslutet om egna medel i mars 2021 (prop. 2020/21:87, bet. 2020/21:FiU35, rskr. 2020/21:232). Beslutet är sedan den 1 juni 2021 ratificerat av alla EU:s medlemsstater. Sverige har en reduktion på den BNI-baserade delen av avgiften, som för perioden 2021–2027 beräknas uppgå till 777 miljoner euro per år i 2018 års priser.

Målet

Målet för den svenska budgetpolitiken i EU är att prioritera gemensamma utmaningar som hanteras mer effektivt på EU-nivå än av de enskilda medlemsländerna var för sig, exempelvis i fråga om miljö och klimat, forskning, migration, säkerhet och att utveckla den inre marknaden. Det innebär att Sverige ska verka för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU, där utgifter med ett tydligt europeiskt mervärde prioriteras. Målet innebär även att Sverige ska verka för en mer kostnadseffektiv användning av EU:s budgetmedel (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95:FiU5, rskr. 1994/95:67).

¹ Förordning (EU, Euratom) 2020/2093 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen 2021–2027.

² Rådets beslut (EU, Euratom) 2020/2053 av den 14 december 2020 om systemet för Europeiska unionens egna medel och om upphävande av beslut 2014/335/EU, Euratom.

Resultatindikatorer och resultatredovisning

Resultatindikatorer används som stöd för att visa om målet uppfylls. Utifrån ett flertal indikatorer redovisas en helhetsbedömning. Regeringen redovisar att den uppnår målet för utgiftsområdet främst genom förhandlingarna om den fleråriga budgetramen, årsbudgeten och ändringsbudgetarna i Europeiska unionens råd samt genom rådets förhandlingar med Europaparlamentet. I dessa förhandlingar verkar regeringen för goda marginaler till utgiftstaken för åtaganden och betalningar, och för omprioriteringar inom fastställda ramar. Vidare agerar regeringen tillsammans med likasinnade länder för att försöka begränsa budgetpåverkan. Målet för utgiftsområdet styr även regeringens bedömning av om Europeiska kommissionen bör beviljas ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten. Regeringen samråder regelbundet med riksdagens EU-nämnd i frågor som rör årsbudgeten och den fleråriga budgetramen.

Resultatuppföljningen för EU-budgeten sköts främst av Europeiska revisionsrätten och kommissionen. Sverige röstar i den årliga ansvarsfrihetsprövningen med resultatuppföljningen som en viktig grund.

Under 2024 röstade Sverige nej två gånger i budgetrelaterade frågor, dels i fråga om att bevilja ansvarsfrihet till kommissionen för genomförandet av 2022 års budget, dels till förslaget om att anta EU:s årsbudget för 2025. I båda fallen antog likväl Europeiska unionens råd förslagen med kvalificerad majoritet. En mer utförlig redogörelse för hur regeringen resonerat inför omröstningar finns i skrivelsen Verksamheten i Europeiska unionen under 2024 (skr. 2024/25:115 bilaga 3).

Regeringen konstaterar i sin bedömning av måluppfyllelsen att målet har uppfyllts när det gäller att prioritera gemensamma utmaningar inom EU som hanteras mer effektivt på EU-nivå, bl.a. genom att Sverige aktivt verkat för ett bibehålllet och förstärkt EU-stöd till Ukraina med anledning av Rysslands fullskaliga invasion. I förhandlingarna om halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen verkade Sverige för att begränsa budgetökningarna och föreslog horisontella omprioriteringar för att kunna finansiera nya insatser. Regeringens främsta prioritet i förhandlingarna var att säkerställa ett ökat EU-stöd till Ukraina, vilket bibehölls i linje med kommissionens förslag. Regeringen bedömer därmed att förhandlingsresultatet är i överensstämmelse med målet för den svenska budgetpolitiken i EU.

Sammanfattningsvis bedömer regeringen att resultaten inom området i huvudsak är förenliga med målet för Sveriges budgetpolitik i EU.

Politikens inriktning

Regeringen framhåller att Sverige ska verka för att det europeiska samarbetet möter de aktuella utmaningar som unionen står inför. Den politiska inriktningen för att uppnå Sveriges grundläggande mål för EU-budgeten består av ett fokus på återhållsamhet i fråga om de gemensamma utgifterna samt att EU-gemensamma utmaningar och ändamålsenliga program ska prioriteras.

Regeringen avser i enlighet med detta att verka för restriktivitet vid beredningen av kommande årsbudgetar och i förhandlingen om nästa fleråriga budgettram. Vägledande för Sveriges agerande är vidare principerna om subsidiaritet, europeiskt mervärde, proportionalitet, resultatnriktning, kostnadseffektivitet och en sund ekonomisk förvaltning, där jämställdhetsintegrering utgör en del.

Den 16 juli 2025 presenterade kommissionen sitt förslag till nästa fleråriga budgettram, dvs. för perioden 2028–2034. Kommissionen anför i sitt budgetförslag att EU behöver en mer ambitiös budgettram som är enklare, mer strategisk och resultatnriktad för att möta framtida utmaningar som säkerhet, konkurrenskraft, grön omställning och digitalisering. Regeringens budgetrestriktiva linje gäller även i förhandlingen om den fleråriga budgettramen för 2028–2034.

Utskottets bedömning

Målet för den svenska budgetpolitiken härrör från den proposition om budgeteffekter av Sveriges medlemskap i EU som lämnades i oktober 1994 (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95:FiU5, rskr. 1994/95:67). Målet är att Sverige ska verka för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU. Det innebär även att Sverige ska verka för en kostnadseffektiv användning av EU:s budgetmedel. Sedan 2019 lämnar regeringen en mer utvecklad målformulering (prop. 2019/20:1 utg.omr. 27, bet. 2019/20:FiU5, rskr. 2019/20:133). Utskottet välkomnar att regeringen i budgetpropositionen lämnar en utförlig redogörelse för måluppfyllelsen.

När det gäller de redovisade resultaten för utgiftsområde 27 konstaterar utskottet att regeringen bedömer att resultaten inom området i huvudsak är förenliga med målet för Sveriges budgetpolitik i EU. Utskottet gör ingen annan bedömning.

Statens budget inom utgiftsområde 27

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslaget för budgetåret 2026 inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen enligt regeringens förslag och lämnar det bemyndigande som regeringen begärt.

Propositionen

Propositionen innehåller två förslag inom utgiftsområde 27: dels ett anslag för budgetåret 2026, dels ett bemyndigande till regeringen att ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för 2026.

Anslaget inom utgiftsområde 27

Regeringen föreslår att anslaget får användas för utgifter för betalning av Sveriges avgift till Europeiska unionens allmänna budget. Anslaget får även användas för eventuella krav från kommissionen på dröjsmålsränta på grund av försenade inbetalningar av egna medel.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ca 54,2 miljarder kronor för budgetåret 2026 till ett anslag inom utgiftsområde 27 efter att avdraget för Sveriges reduktion gjorts enligt EU:s system för egna medel. Den del av EU-avgiften som baseras på inkomster från den gemensamma tulltaxan beräknas uppgå till 6,4 miljarder kronor och den mervärdesskattebaserade delen av EU-avgiften beräknas uppgå till 8,7 miljarder kronor. Den del av EU-avgiften som baseras på en avgift för icke materialåtervunnen plast beräknas uppgå till 2,1 miljarder kronor. Den BNI-baserade delen av Sveriges EU-avgift beräknas uppgå till 36,8 miljarder kronor, vilket även inkluderar den beräknade reduktionen av Sveriges EU-avgift för 2026.

Bemyndigande om att ingå ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2026.

Medlemsstaternas avgifter används för att finansiera EU-budgetens betalningar under innevarande år. De åtaganden som staten ingår på området avser EU-budgetens åtagandebemyndiganden för innevarande år, som kan resultera i betalningar både innevarande och kommande år. Regeringen beräknar att Sverige under 2026 kommer att betala in ca 3 procent av medlemsstaternas totala avgifter till EU för att finansiera årsbudgeten.

Förhandlingarna om EU:s årsbudget för 2026 pågick dock fortfarande när propositionen lämnades till riksdagen. Beräkningen av Sveriges andel av medlemsstaternas avgifter ska därför fortfarande ses som en prognos.

Utgiftsutvecklingen inom utgiftsområde 27

EU-avgiften påverkas av samtliga medlemsstaters egna ekonomiska utveckling. Sveriges, liksom andra medlemsstaters, EU-avgift baseras på prognoser för den ekonomiska utvecklingen. Beroende på hur väl medlemsstaternas prognoser överensstämmer med utfallet kan medlemsstaternas avgift komma att behöva justeras.

Regeringen redovisar utgiftsutvecklingen i tabell 2.1 för utgiftsområdet och konstaterar att Sveriges EU-avgift har minskat från ca 43,5 miljarder kronor 2023 till ca 41,2 miljarder kronor 2024, vilket är en minskning med ca 2,4 miljarder kronor (5,5 procent). Detta beror framför allt på att EU:s totala utgifter minskade med ca 21 miljarder euro 2024 jämfört med 2023, vilket främst resulterade i en minskning av den BNI-baserade avgiften. Under 2024 började övriga medlemsstaters ekonomier att återhämta sig från den ekonomiska nedgången till följd av covid-19-pandemin, vilket innebar att Sveriges andel av EU:s totala BNI minskade.

Utfallet för den svenska EU-avgiften under 2024 blev 41,2 miljarder kronor, vilket är 0,43 miljarder kronor (1 procent) mer än de medel som anvisades i statens budget. En mer utförlig redogörelse för utfallet finns i skrivelsen Årsredovisning för staten 2024 (skr. 2024/25:101 s. 161–163).

Regeringen noterar även att kommissionen i december 2021 presenterade ett förslag om att introducera tre nya inkomstkällor för systemet för EU:s egna medel. Under 2023 presenterade kommissionen ett reviderat förslag om inkomstkällorna för EU:s egna medel, som innehåller revideringar av förslagen från december 2021 och ett nytt förslag om en temporär avgift som baseras på en befintlig statistisk bas som avser en ungefärlig uppskattning av företagsvinster. Enligt regeringen kan Sveriges avgift till EU både minska och öka om de nya inkomsterna införs, beroende på hur stor Sveriges andel blir av medlemsstaternas totala BNI.

Bakgrund

EU:s årsbudget för 2026

Den 15 november 2025 kom Europeiska unionens råd och Europaparlamentet överens om EU:s årsbudget för 2026. Enligt överenskommelsen uppgår åtagandena till 192,8 miljarder euro och betalningarna till 190,1 miljarder euro. Rådet godkände formellt budgeten den 24 november, och Europaparlamentet gjorde det den 26 november 2025. Vid utskottets överläggningar om EU:s årsbudget för 2026 med statssekreterare Johanna Lybeck Lilja den 10 juni och 5 november 2025 fick regeringen bl.a. stöd för att, liksom tidigare år, arbeta för att finansieringen ska ske genom omprioriteringar i EU-budgeten och för en så restriktiv budget som möjligt som med god marginal ryms inom de beslutade taken i den fleråriga budgetramen.

Enligt regeringens skriftliga återrapport från Ekofinrådets budgetmöte och möte i förlikningskommittén den 14 november 2025 framförs att överenskommelsen rörde sig bort från rådets position rörande Sveriges och likasinnade medlemsstaters viktigaste prioriteringar: omfördelningar och marginaler. Sverige kunde inte ge stöd till budgeten och meddelade att de skulle rösta emot. Sverige har inte röstat ja till EU:s årsbudget sedan 2022.

Ansvarsfrihet för genomförandet av EU:s budget för 2023

Enligt artikel 319 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska Europaparlamentet, efter rekommendation av rådet, bevilja kommissionen ansvarsfrihet för EU-budgetens genomförande. Ansvarsprövningen genomförs varje år och baseras främst på Europeiska revisionsrättens årsrapport från granskningen av genomförandet av budgeten.

Vid rådet för ekonomiska och finansiella frågor i februari 2025 antogs en rekommendation om att bevilja kommissionen ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för 2023. Sverige röstade nej till rådets förslag mot bakgrund av att kommissionen inte fick en revisionsförklaring utan kritik för

alla delar av budgeten. Beslutet att rösta nej motiverades ytterligare av att felprocenten i budgeten var den högsta uppmätta nivån under det senaste decenniet. Revisionsrätten konstaterade även att EU-budgetens exponering för olika risker hade ökat. Regeringen lämnade tillsammans med några likasinnade medlemsstater in ett skriftligt uttalande som bifogades till rådets rekommendation.

I oktober 2025 beviljade Europaparlamentet kommissionen ansvarsfrihet för genomförandet av EU:s budget för 2023.

Europeiska revisionsrättens årsrapport för 2024

Den 9 oktober 2025 presenterade Europeiska revisionsrätten sin årsrapport om genomförandet av EU:s årsbudget för 2024. Revisionsrätten konstaterar i rapporten att EU:s räkenskaper för budgetåret 2024 ger en sann och rättvisande bild av EU:s finansiella ställning och att intäkterna för 2024 var lagliga och korrekta. I årsrapporten konstaterar ECA också att EU:s intäkter inte innehöll några väsentliga fel och årsrapporten resulterade i ett uttalande utan reservation för tillförlitligheten i räkenskaperna för 2024.

För 2024 gör ECA två separata uttalanden om kostnadernas laglighet och korrekthet: dels ett uttalande med avvikande mening om budgetkostnadernas laglighet och korrekthet, dels ett uttalande med reservation om lagligheten och korrektheten i kostnaderna inom faciliteten för återhämtning och resiliens.

Den uppskattade felnivån för kostnaderna uppgick till 3,6 procent, vilket ligger över gränsvärdet på 2 procent för väsentliga fel. Felnivån är en minskning jämfört med 5,6 procent 2023 men är fortfarande hög.

EU-budgetens exponering, dvs. de belopp som EU-budgeten skulle kunna bli ansvarig för att betala, ökade från 298 miljarder euro 2023 till 342 miljarder euro 2024, vilket innebär en ökning med 14,8 procent.

Revisionsrätten rapporterar alla misstänkta fall av oegentligheter som upptäcks till Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf). Det förekom 19 sådana fall 2024, vilket kan jämföras med 20 fall 2023 och 14 fall 2022.

Systemet för EU:s egna medel

I samband med att den fleråriga budgetramen för 2021–2027 antogs i december 2020 ingicks även ett interinstitutionellt avtal mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen. Avtalet innehåller bl.a. en färdplan för införandet av nya kategorier av egna medel. Dessa är bl.a. avsedda att finansiera återbetalningen av medel inom ramen för Next Generation EU (NGEU) utan att tränga undan övriga EU-program.

Ett år senare, i december 2021, presenterade kommissionen ett förslag till nya egna medel. Auktionsintäkter från EU:s utsläppshandelssystem (EU Emissions Trading System, EU ETS) föreslogs bli till en ny bas i systemet för egna medel tillsammans med intäkter från handeln med certifikat inom ramen för mekanismen för koldioxidjustering vid unionens gräns (Carbon Border Adjustment Mechanism, CBAM) och medlemsstaternas intäkter från

omfördelningen av beskattningsrätten i fråga om stora multinationella företagsvinster.

I samband med halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen presenterade kommissionen i juni 2023 ett justerat paket med nya egna medel. Förslaget innehöll, likt det som presenterades i december 2021, intäkter från EU ETS och CBAM. Utöver detta föreslogs en temporär avgiftskomponent baserad på en statistisk bas för företagsvinster (Gross Operating Surplus, GOS). Avgiften för företagsvinster föreslogs vara temporär i väntan på att ett långsiktigt gemensamt ramverk för företagsbeskattning införs inom EU.

De förslag som kommissionen presenterade 2021 och 2023 om nya egna medel har inte antagits.

I juli 2025 presenterade kommissionen ett nytt reviderat förslag till egna medel för 2028 och framåt. Det nya förslaget består huvudsakligen av fem kategorier av nya egna medel, varav två (CBAM och EU ETS) är omformuleringar av tidigare presenterade förslag och tre (avgift för mängden icke insamlat elavfall, punktskatter på tobaksvaror och tobaksrelaterade produkter samt en avgift från företag i EU och företag i tredjeländer med fast driftsställe i EU) är nya förslag. Förslaget väntas bli behandlat parallellt med förslaget till EU:s fleråriga budgetram för perioden 2028–2034.

Utskottet subsidiaritetsprövade senast kommissionens förslag till rådets beslut om systemet för Europeiska unionens egna medel och om upphävande av beslut (EU, Euratom) 2020/2053 (COM(2025) 574) i oktober 2025 och ansåg att förslaget inte var förenligt med subsidiaritetsprincipen (utl. 2025/26:FiU16). Riksdagen beslutade att lämna ett motiverat yttrande i enlighet med den lydelse som utskottet föreslog. Utskottet inväntar kommissionens svar.

Frågor om Europeiska unionens budget

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet. Utskottet ser inte skäl att föreslå något tillkännagivande med anledning av motionsyrkandet.

Jämför reservationen (C).

Motionen

I partimotion 2025/26:3596 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 53 framhåller motionärerna att Sverige i kommande förhandlingar om EU-budgeten ska verka för en dubblerad budget för EU:s energisamarbete. Detta för att kunna möjliggöra utbyggnaden av det europeiska elnätet.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande yrkanden om regeringens prioriteringar inför förhandlingar om EU:s budget, senast i sitt yttrande till utrikesutskottet över skrivelsen om verksamheten i EU under 2024 (yttr. 2024/25:FiU2y). Utskottet ansåg att utrikesutskottet borde avstyrka yrkandet, bl.a. med hänvisning till att regeringen stämt av prioriteringarna i förhandlingarna om EU:s fleråriga budgetram för 2021–2027 och senast inför förhandlingarna om halvtidsöversynen av budgetramen vid överläggningar med finansutskottet och genom samråd med EU-nämnden. Utrikesutskottet avstyrkte yrkandet. Riksdagen biföll utrikesutskottets förslag (skr. 2024/25:115, bet. 2024/25:UU10, rskr. 2024/25:233).

Näringsutskottet behandlade energipolitiska frågor senast i betänkande 2024/25:NU19. Utskottet avstyrkte där motioner om olika former av energifrågor med hänvisning bl.a. till att riksdagen antagit regeringens förslag till energipolitikens långsiktiga inriktning (prop. 2023/24:105, bet. 2023/24:NU14, rskr. 2023/24:201) och att Sverige redan aktivt deltar i EU:s energisamarbete, bl.a. genom den s.k. energiunionen.

Pågående arbete

Den 8 mars 2022 presenterade kommissionen ett meddelande om REPowerEU – Gemensamma europeiska åtgärder för säkrare och hållbarare energi till ett mer överkomligt pris. Kommissionen presenterade sedan REPowerEU-planen den 18 maj samma år som en uppföljning till meddelandet och till Europeiska rådets tidigare uppmaning till kommissionen om att den ska ta fram en detaljerad plan för att EU så snabbt som möjligt ska fasa ut beroendet av energiimport från Ryssland. I Europeiska rådets slutsatser från april 2024 efterlystes att medlemsstaterna ska fortsätta samarbetet i EU kring energisektorn med ambitionen att främja EU:s konkurrenskraft, för att uppnå en energiunion som också främjar syftet att uppnå europeisk energisuveränitet och klimatneutralitet genom en ambitiös elektrifiering och investeringar i nät, lagring och sammanlänknings av den europeiska elmarknaden. Vid rådet för transport, telekommunikation och energis möte i maj 2024 enades rådet om slutsatser om att främja en hållbar elnätsinfrastruktur i EU. Regeringen samrådde med EU-nämnden den 24 maj 2024 inför rådsmötet och fick stöd för sin inriktning att välkomna diskussionen om elnätsinfrastruktur och hur den kan bidra till att genomföra energiomställningen i EU. Samtidigt skulle regeringen verka för att hålla nere elpriserna. Regeringen ansåg att både nationella och europeiska perspektiv var viktiga för ett effektivt utnyttjande av befintliga elnät och vid planeringen av nya.

I maj 2025 presenterade kommissionen en treårsuppföljning av REPowerEU som visar stora minskningar av rysk gas-, olje- och kolimport i EU. Samtidigt lade kommissionen fram en ny REPowerEU-färdplan med åtgärder för att helt fasa ut kvarvarande rysk energi. Nya regler och en ny vägledning har också antagits för att stärka investeringarna i europeiska elnät.

Kommissionen presenterade den nya vägledningen för europeiska elnät den 2 juli 2025. Den ska verka för att accelerera utbyggnaden av nät och lagringsinfrastruktur och för att utforma nätagifter som är långsiktigt hållbara. EU betonar nu snabbare utbyggnad av nät och lagring för att säkra energiomställningen.

Finansutskottet har följt frågan om REPowerEU och dess finansiering. Utskottet överlade med dåvarande statssekreterare Elin Eliasson om kommissionens förslag att genomföra REPowerEU inom faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF) den 14 juni 2022. Vid överläggningen ställde sig utskottet bakom regeringens linje att välkomna kommissionens förslag om REPowerEU-planen, mot bakgrund av Rysslands invasion av Ukraina och EU:s medlemsstaters skyndsamma behov av att fasa ut beroendet av ryska fossila bränslen.

En överläggning om REPowerEU-planen ägde rum i näringsutskottet den 21 juni 2022. Finansutskottet fick information om frågan samma dag av dåvarande statssekreterare Therese Pelow.

Finansutskottet subsidiaritetsprövade förslaget till förordning om faciliteten för återhämtning och resiliens i juni 2020 och ansåg att det inte stred mot subsidiaritetsprincipen. Utskottet subsidiaritetsprövade sedan förslaget till ändringar i REPowerEU-kapitlet för faciliteten för återhämtning och resiliens i juni 2022 och ansåg att inte heller det förslaget stred mot subsidiaritetsprincipen.

Utskottet informerades senast av finansminister Elisabeth Svantesson om genomförandet av RRF och ikraftträdandet av tilläggsförordningen för REPowerEU den 28 september 2023.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att regeringen stämt av prioriteringarna i förhandlingarna om EU:s fleråriga budgetram för perioden 2021–2027 och senast inför förhandlingarna om EU:s nästa fleråriga budgetram för perioden 2028–2034 vid överläggningar med finansutskottet och genom samråd med EU-nämnden. Vidare förutsätter utskottet att regeringen återkommer till utskottet inför fortsatta förhandlingar om EU:s nästa fleråriga budgetram för perioden 2028–2034.

Därmed ser inte utskottet skäl till att föreslå något tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkandet, som därför avstyrks.

Reservation

Frågor om Europeiska unionens budget, punkt 2 (C)

av Martin Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:3596 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 53.

Ställningstagande

Klimatomställningen är vår tids kanske största globala utmaning, och EU är det viktigaste verktyget i detta arbete. EU bör därför nyttjas i största möjliga mån för att lösa klimatkrisen och de utmaningar som följer med den. Klimatkrisen känner inga nationsgränser, och EU måste därför fortsätta att hålla en hög ambitionsnivå globalt. Jag ser med stor oro hur Sveriges regering sänker klimatambitionerna i Sverige. Klimatomställningen består av flera delar, och en del av detta är att trygga energiförsörjningen, både i Sverige och på europeisk nivå.

För att trygga energiförsörjningen i Sverige och i EU bör andelen medel i EU-budgeten som avsätts för att stärka EU:s energisamarbete och möjliggöra en utbyggnad av det europeiska elnätet dubblas. Detta bör därför prioriteras i de kommande förhandlingarna om EU-budgeten.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:1 Budgetpropositionen för 2026 utgiftsområde 27:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2026 ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2026 (avsnitt 2.8.1).
2. Riksdagen anvisar anslaget för budgetåret 2026 inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen enligt tabell 1.1.

Motion från allmänna motionstiden 2025/26

2025/26:3596 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C):

53. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i kommande förhandlingar av EU-budgeten ska arbeta för en dubblerad budget för EU:s energisamarbete för att möjliggöra utbyggnad av det europeiska elnätet och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens anslagsförslag

Anslag för 2026 inom utgiftsområde 27 Avgiften till
Europeiska unionen

Tusental kronor

Anslag		Regeringens förslag
1:1	Avgiften till Europeiska unionen	54 199 851
Summa anslag inom utgiftsområdet		54 199 851